

Analyzing Chazal עיונים בחז"ל

פרשת ויחי גליון מס' 55

דברי התורה לעילוי נשמות החיילים שנכלו
ולעילוי נשמות אלוהי עבדי אריה בן חיים יעובנס
ולעילוי נשמות הרב יוסף בן הרב שמשון פרלמן
ולפאת הפעועים

הרב רועיאל שונברון**פרשת ויחי פרק מ"ז פסוק כ"ח**

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שבע שנים וארבעים ומאת שנה

רש"י מסביר שהסיבה לכך שהפרשה סגורה היא משום שמאז שמת יעקב אבינו נעצמו עיניהם ולבם של בני ישראל, מצער השעבוד שהחלו המצרים לשעבד אותם.

השפתי חכמים מסביר שהשיעבוד לא התחיל באותה תקופה, אלא המצרים רק ביקשו מהם לעבוד, אבל לא כעבדים.

אם ננתח את פירוש שפתי חכמים זה נוכל לשאול את השאלה הבאה. אני יכול להבין שכאשר אדם סובל בתנאים של עבדים שנפשו ולבו יהיו סגורים, כי אין לו יכולת אפילו לחשוב כשהוא כל הזמן בלחץ של עבודה וייסורים גופניים. אולם במקרה זה, בני ישראל רק עבדו למען מצרים יחד עם שאר המצרים ללא לחץ רציני, אז למה שזה יגרום לסגירת לבם ודעתם?

התשובה יכולה להיות שאיננו מבינים את כוחו של אדם כאשר הוא חש תחושת אחריות מסוימת כלפי אדם אחר. תחושת האחריות הזו יכולה למנוע מאדם לחשוב על הקשר שלו למשפחה, לאלוהים וכו'. זה מה שקרה לבני ישראל כשהמצרים ביקשו מהם לעבוד. העבודה נדחקה לקדמת דעתם, מה שדחק את היכולות שלהם להתמקד בכל דבר אחר.

זה חשוב מאוד גם בחיינו. כאשר אדם לוקח על עצמו אחריות על תפקיד או כל אחריות אחרת, טבעי הדבר שזה יעבור לראש מעייניו, וימנע ממנו להיות פתוח להתרכזות בדברים אחרים. למרות שחשוב לכל אדם שיש לו עבודה, לעבוד כמיטב יכולתו, אנחנו עדיין צריכים לדחוף את עצמנו כדי להבטיח שנכבוש את הטבע שלנו ונאלץ את עצמנו בכל זאת להשקיע את מירב האנרגיות שלנו בעבודתנו לאלוהים.

RAV ROYALE SCHONBRUN

פרשת ויחי פרק מ"ז פסוק כ"ח

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שבע שנים וארבעים ומאת שנה

Rashi explains that this Parsha is a closed Parsha because after Yaakov Avinu died, the eyes and hearts of B'nei Yisroel were closed from the tzaros of the enslavement.

The Sifsei Chachamim explains the actual enslavement didn't start at that time. The Egyptians just asked them to be regular workers.

If we analyze this Sifsei Chachamim we can ask the following question. I can understand that when a person suffers as a slave, his mind and his heart will be closed because he does not have the ability to even think when he is constantly under the pressure of the slave labor. However, in this case, B'nei Yisroel were just working for the Egyptians along with the rest of the Egyptians. There wasn't any pressure so why should this cause their hearts and minds to be closed?

The answer could be that we do not understand the power the feeling of responsibility to another person will have on a person's ability to focus on anything other than that responsibility. This feeling of responsibility can prevent a person from thinking about his connection to family, friends and even Hashem. This is what happened to B'nei Yisroel when the Egyptians asked them to work. This became present on the forefront of their minds which pushed away their abilities to focus on anything else.

This is very important in our lives as well. When a person takes on the responsibility of a job or any other task, it's natural that this will move to the forefront of his mind and will prevent a person from being open to concentrate on other things. Even though it is important for every person who has a job to work to the best of his ability, we still need to push ourselves to ensure we conquer our nature and force ourselves to still put the maximum of our energies into our service of Hashem as well.

הרב רועיאל שונברון**פרשת ויחי פרק מ"ז פסוק כ"ח**

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שבע שנים וארבעים ומאת שנה
 הבעל הטורים מסביר שהסיבה לכך שיעקב חי 33 שנים פחות מאביו יצחק היא משום שאמר קללה ללא בסיס, שגורמת לאדם לאבד שנים מחייו. יעקב אמר ללבן שמי שגנב ממנו דבר לא יחיה. הגימטרייה של המילה יחיה היא 33 שזוהי כמות השנים שיעקב חי פחות מאביו יצחק.

אם ננתח את פירוש בעל הטורים הזה נוכל לשאול את השאלה הבאה. אני בהחלט יכול להבין שאם אדם מקלל מישהו בכוונה ללא סיבה, העונש יכול להיות שהוא מאבד שנים מחייו. אבל לגבי יעקב אבינו הוא לא באמת האמין שמישהו גנב את האלילים של לבן, ורק אמר את זה כדי להבהיר את הנקודה ללבן. והוא בוודאי לא רצה או תכנן לקלל אף אחד מבני משפחתו, בטח לא את רחל שהייתה עמוד התווך של ביתו. אם כך, כיצד נוכל להבין מדוע נענש יעקב על כך שקילל מישהו לחינם, כשלא התכוון לקלל אותו כלל?

התשובה יכולה להיות שאנחנו לא מעריכים שהמילים בהן אנו משתמשים הן צוהר ללב שלנו, ולמה שאנחנו באמת מרגישים. יעקב אבינו, ברמתו הגדולה, רצה רק להדגיש ללבן את הנקודה. למרות שלא התכוון לקלל אף אחד, שפה כזו מראה, אולי אפילו בלי ידיעתו, שהוא הרגיש שמי שלקח משהו מלבן צריך למות. בגלל זה הקללה עבדה, והוא נענש באיבוד שנים מחייו על שאמר את הקללה, למרות שזה לא היה בכוונה.

זה שייך גם לנו, אנחנו צריכים לדעת שגם דברים שנמצאים עמוק בפנים בתת המודע שלנו ייצאו באופן טבעי כשאנחנו מדברים. מכיוון שדיבור הוא דבר שעלול לגרום לחטאים רבים ולריב פוטנציאלי בין אנשים, עלינו לעבוד על עצמנו כדי לנסות להסיר כל הרגשות הרעים מעומק הלב. כך שלא נפגע בטעות במישהו אחר או בעצמנו כאשר הרגשות הנסתרים הללו ייצאו לאור בגלוי דרך הדיבור שלנו.

RAV ROYALE SCHONBRUN

פרשת ויחי פרק מ"ז פסוק כ"ח

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שבע שנים וארבעים ומאת שנה

The Ba'al Haturim explains that the reason Yaakov lived 33 years less than his father, Yitzchak, was because he said a curse with no basis which causes a person to lose years of his life. Yaakov said to Lavan that "whoever stole anything from you will not live." The numerical value of the word יחיה – you shall live is 33 which is the number of years that Yaakov lived less than his father Yitzchak.

If we analyze this Ba'al Haturim we can ask the following question. I can certainly understand that if a person intentionally curses someone for no reason, the punishment could be that they lose years off their life.

However, Yaakov Avinu didn't believe anyone stole Lavan's idols. He was just saying it to make his point to Lavan. He certainly didn't want or plan to curse anyone in his family. Had he known that the curse would affect Rochel, he wouldn't have said that. If so, how can we understand why Yaakov was punished for saying a curse with no basis when he didn't intend to curse anyone at all?

The answer could be that we do not appreciate that the words we use are a window to our heart and what we are truly feeling. Even though he did not intend to curse anyone, the fact that Yaakov used language like that meant that on some small level he felt that someone who took something from Lavan should die. This is why the curse worked and he was punished by losing years off his life for saying this even though it was not his complete intention.

We need to know that even things that are deep down in our subconscious will naturally come out when we speak. Since speech is something that can cause many sins and rifts between people, we need to try to remove any bad feelings from our heart so that we don't inadvertently hurt someone else or ourselves when these hidden feelings come out.

הרב רועיאל שונברון**פרשת ויחי פרק מ"ז פסוק ל'**

ושכתי עם אבותי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך

הספורנו פירש על המילים **אנכי אעשה כדברך** שיוסף אמר ליעקב ש "אני אעשה מה שביקשת מצידי בכל הכוח שלי".

אם ננתח את פירוש ספורנו זה נוכל לשאול את השאלה הבאה. אני יכול להבין שיוסף אומר ליעקב שיפעל לפי בקשתו בכל היכולות והכוח שלו, מה שכמובן ייתן ליעקב תחושת שקט נפשי שבקשתו תישמר. עם זאת, מדוע הוא צריך להוסיף את המילים "אני אעשה את זה מהצד שלי" (העשה זאת כאילו זה נעשה בשבילי). נראה שללא המשפט הנוסף הזה, היה חסר משהו בתגובתו שיעקב אבינו היה רוצה לשמוע, על מנת להבטיח שיוסף יעשה כמיטב יכולתו לוודא שהוא ייקבר בישראל?

התשובה יכולה להיות שאנחנו לא מעריכים את ההבדל בכמות האנרגיה שאדם ישקיע כדי להגשים בקשה שמישהו ביקש ממנו, לעומת כמות האנרגיה שאדם ישקיע כדי להשיג משהו שהוא עצמו רוצה. במקרה שלנו, גם יוסף הצדיק ברמתו הגדולה לא היה משקיע את אותן האנרגיות במילוי בקשתו של יעקב עד שהרגיש שהוא עושה זאת למען עצמו, ולא רק כדי למלא את רצונו של אביו.

זה חל גם עלינו, במיוחד בעולם של חסד. אם אנחנו רוצים לעשות חסד ולהבטיח שאנחנו עושים את זה כמיטב יכולתנו, אנחנו צריכים לעבוד על עצמנו שניראה את החסד כמשהו שטוב לנו, ושאנחנו רוצים לעשות את זה בשביל עצמנו, ופחות כמשהו שאדם אחר צריך. ודרך זה נוכל להשקיע את מלוא האנרגיות והיכולות שלנו בעזרה ליהודים אחרים.

RAV ROYALE SCHONBRUN

פרשת ויחי פרק מ"ז פסוק ל'

ושכתי עם אבותי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך

The Sforno explains the words: “אנכי אעשה כדברך” – I will do like you asked” to mean that Yosef responded to Yaakov that, “I will do what you requested *from my side* with all of my ability and strength.”

I can understand that when Yosef told Yaakov that he would act on his request with all his abilities and strength, it would give Yaakov peace of mind that his request would be kept. However, why did Yosef feel the need to add the words, “I will do it from my side.” It seems like without this additional sentence, there would be something lacking in his response that would have made Yaakov Avinu unsure whether his request would be met. Why did Yosef feel the need to add this to ensure that Yaakov would believe him that he’d be buried in Eretz Yisroel?

The answer could be that we do not appreciate the difference in the amount of energy that a person will invest to accomplish a request that someone asked of him versus the amount of energy a person will put in to accomplish something that he himself wants. In our case, perhaps even the great Tzaddik Yosef on his unbelievable level wouldn’t have put the same energies into fulfilling Yaakov’s request until he felt that he was doing it for himself and not just to fulfill his father’s wish.

This is applicable to us as well with regards to our chessed. If we want to ensure that we are doing an act of chessed to the best of our abilities, we have to work on ourselves so that we view the chessed as something that is good for us. Only once we view it as something that’s good for us will we be able to put our full energy into helping other Jews.

Analyzing Chazal

A new and innovative program based on the methodology of the Alter of Slabodka with Rabbi Royale Schonbrun

Breathe life and excitement into learning the parsha of the week.

Learn the skills you need to analyze chazal and open up their depth and beauty to you.

Email us at Royaleschonbruncpa@gmail.com to receive our weekly 5-minute Analyzing Chazal podcast and Torah magazine on the weekly parsha.

Coming soon - live interactive shiurim in person or internet based where we breakdown the Chazal together in small groups. Details to follow.

For more information, please call 054-6374321

To listen to previous shiurim scan the QR code

If you want to sponsor an edition of Analyzing Chazal in l'iluy nishmas or in honor of someone, please contact us at 054 637 4321.

אם תרצו לקחת חלק בהפצת עלוני עיונים בחז"ל לעילוי נשמה או לרפואה שלמה, צרו קשר איתנו בטלפון 054-6374321